

Етапи еволюції світової валютної системи

Хижняк І.О., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Світова фінансова криза показала недосконалість існуючої світової валютної системи та необхідність реформування та пошуку нових фінансових інструментів для регулювання міжнародних розрахунків та валютних ринків у зв'язку із змінами в міжнародній фінансовій системі в зв'язку зі світовою фінансовою кризою, глобалізацію та інтернаціоналізацією фінансових відносин та появою нових країн, потенційних економічних лідерів на світовій економічній арені.

Метою даної роботи є дослідження тенденції історичного та сучасного розвитку світової валютної системи.

Розвиток світової валютної системи пройшов ряд етапів, кожний з яких займав відносно тривалий історичний період часу. Різниця між тією чи іншою світовою валютною системою полягала насамперед у тому, який актив вважався резервним, за допомогою якого досягалася рівновага платіжного балансу (у різні періоди це були золото, долар, який обертався в золото за фіксованим курсом, інша валюта, яка виконувала роль міжнародного платіжного засобу

Перша валютна система стихійно сформувалася у XIX ст. після промислової революції на базі золотого монометалізму у формі золотомонетного стандарту.

Юридично оформлена міждержавною угодою на Паризькій конференції у 1867 році, яка визнала золото єдиною формою світових грошей.

В цих умовах не було відмінностей між національною та світовою валютними системами (тільки монети приймалися до платежу за своєю вагою).

Структурні принципи:

Основа - золотомонетний стандарт

Склався режим вільно плаваючих курсів валют з врахуванням ринкового попиту та пропозиції, але в межах золотих крапок. Якщо ринковий курс валюти падав нижче паритета, що був заснований на їх золотому вмісту, то боржники розраховувались золотом по міжнародним зобов'язанням, а не іноземними валютами.

Кожна валюта мала золотий вміст. Встановлювались золоті паритети. Вільна конвертованість валют в золото. Золото використовувалось як загальновизнані світові гроші.

Генуезька світова валютна система (1922р.) Друга світова валютна система юридично оформлена міждержавною угодою на Генуезькій міжнародній економічній конференції у 1922р.

Принципи :

Основа - золото і девізи (іноземні валюти для міжнародних розрахунків) (Грошові системи 30 країн базувались на золотодевізному стандарті. Національні кредитні гроші стали використовуватись як міжнародні платіжно-резервні кошти. Однак у міжвоєнний період статус

резервної валюти не був офіційно закріплений ні за однією валютою. Фунт стерлінгів і долар США сперечалися за лідерство в цій сфері.

Збережені золоті паритети.

Відновлений режим валютних курсів, що вільно коливаються.
Валютне регулювання.

Третя світова валютна система

Бреттон-Вудська валютна система (липень 1944р.), яка базувалась на золотодевізному стандарті: (золото та долар і фунт стерлінг)

Створена на валютно-фінансовій конференції в Бреттон-Вудсі (США) під головуванням міністра фінансів США Моргентау.

На конференції було створено Міжнародний валютний фонд (МВФ), який мав допомогти стабілізації курсів валют країн-учасниць шляхом надання коштів для вирівнювання їхніх платіжних балансів - як орган міждержавного валютного регулювання.

Засновано Міжнародний банк реконструкції та розвитку (МБРР) з метою надання допомоги країнам-членам у реконструкції та розвитку їхнього господарства шляхом полегшення інвестування капіталу.

У Статуті Міжнародного валютного фонду закріплювалися основні принципи Бреттон-Вудської валютної системи, за якими:

- функції світових грошей зберігалися за золотом, але масштаби його використання у міжнародних фінансах і регульовальна роль суттєво зменшувалися;

- у ролі міжнародних платежів використовується нарівні із золотом - долар США та фунт стерлінгів Великобританії. Долар декларативно прирівнювався до золота в ролі еталона цінності валюти. Далеко менше в цій ролі виступав фунт стерлінгів; резервні (ключові) валюти обмінювалися на золото

- прирівнювання валют одна до одної та їх взаємний обмін здійснювалися на основі офіційно узгоджених країнами-членами з МВФ валютних паритетів, виражених у золоті та в доларах США. Ці паритети були стабільними, їх зміна могла відбуватися тільки з санкції МВФ і за певних умов, що на практиці траплялося дуже рідко;

- ринкові курси валют не повинні були відхилятися від фіксованих доларових паритетів цих валют більш як на + 0,75%.

- міждержавне регулювання валютних відносин здійснювалось головним чином через МВФ;

- з метою пом'якшення кризи окремих валют держави-члени МВФ (149 країн) вдавалися до взаємодопомоги.

Четверта світова валютна система

Ямайська валютна система (Кінгстонська)

Угода (січень 1976 р.) країн-членів МВФ в Кінгстоні (Ямайка) і ратифікована більшістю членів у квітні 1978 р. Прийнято поправки до Статуту МВФ, які нині та визначають порядок світової валютної системи.

Принципи системи:

Європейська валютна система - це міжнародна (регіональна система)

Створення Європейського співтовариства розпочалось з 1 січня 1958 р. на основі підписання Римської угоди у березні 1957 році ФРН, Франція, Італія, Бельгія, Нідерланди, Люксембург.

Римська угода 1957р. не передбачала створення європейської валютної системи. Вона містила лише загальні положення щодо координації внутрішньої та зовнішньої грошової політики та створення для цього консультативного органу - Валютного комітету.

13 березня 1979р. була створена Європейська валютна система.

Європейська валютна система - це міжнародна (регіональна) валютна система - сукупність економічних відносин, яка пов'язана з функціонуванням валюти в межах економічної інтеграції;

Отже, світова валютна система пройшла через чотири основні етапи свого розвитку: Паризька (золотомонетний стандарт), Генуезька (золото девізний стандарт), Бреттон-Вудська (золото девізний стандарт, заснований на золоті, доларі США та британському фунті стерлінгів) та Ямайська (запровадження СПЗ замість золотого девізного стандарту) валютні системи. Кожен з цих етапів мав передумови своєї появи та недоліки, які спричиняли виникнення необхідності переходу до наступного етапу.

Світова валютна система покликана виконувати дві головні функції: створювати сприятливі умови для розвитку виробництва та міжнародного поділу праці та забезпечувати безперебійне функціонування її структурних елементів. Сучасна світова валютна система не виконує цих функцій в повному обсязі, тому виникає необхідність негайного пошуку шляхів для вдосконалення існуючої, або встановлення принципово нової світової валютної системи.

Пошук нових інструментів світової валютної системи може йти в трьох напрямках: введення та вдосконалення системи регіональних валют, створення єдиної світової резервної валюти або удосконалення вже існуючих СПЗ.

В ролі універсального міжнародного резерву може виступити золото, оскільки воно обмежує країни в можливості проводити емісію міжнародних грошей, а також воно протягом багатьох років не знецінюється, а отже може стати інфляційним орієнтиром валютних курсів. Однак, простежується суттєва різниця у золотих запасах розвинених країн і країн, що розвиваються, що може в подальшому сильно вплинути на рівень міжнародної ліквідності країн.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2016. - № 436-ГУ [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

2. Бобкова А.Г., Моїсєєв Ю.О. Біржове право: Навчальний посібник. - Київ: Центр навчальної літератури, 2005. - 200с.

Актуальні проблеми біржової діяльності на сучасному етапі розвитку України

Гапоненко У. П., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент **Грущенко О.А.**

Біржова діяльність - це одна з форм організованого ринку, тобто упорядкованого ринку, ступінь упорядкованості якого визначається правилами торгівлі, які регламентують процес купівлі-продажу того чи